

VERSLAG VAN DE
LEERSTOEL COMPARATIVE PUBLIC SECTOR EN CIVIL SERVICE REFORM
2016

Prof. dr. F.M. van der Meer
Den Haag, 1 februari 2017

Inleiding

De Leerstoel Comparative Public Sector en Civil Service Reform is ondergebracht bij de Universiteit Leiden, Faculteit Governance and Global Affairs te Den Haag.

Bijzonder hoogleraar is prof. dr. F.M. van der Meer.

Het vak

Het onderwijs omvatte, naast lezingen e.d. voor de bestuurspraktijk, het verzorgen van een master cursus Management van de publieke sector voor avondstudenten (uit de praktijk) in de avond in blok 1 en 3.

Voor studenten aan de dagopleiding bestuurskunde is een bachelor cursus Publiek Management verzorgd en de werkgroepdocenten begeleid.

Daarnaast is in jaar 2 voor het eerst het vak Multilevel en Civil service Reform gegeven. Er zijn ca tien masterscripties als eerste lezer begeleid en is een bijdrage verzorgd in de cursus politiek-ambtelijke sensitiviteit voor ambtelijke professionals van het Centre for Public Leadership (CPL), de in-company divisie van de Campus Den Haag.

Indeling werkzaamheden

De werkzaamheden van de hoogleraar zijn ingericht conform de doelstellingen van de leerstoel en hebben betrekking op onderwijs, onderzoek en de platformfunctie:

- Onderwijs;
- Het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek;
- Het aangaan van samenwerkingsverbanden;
- Overige activiteiten die aan de doelstelling beantwoorden en de platformfunctie van de leerstoel.

Meerjarenagenda Leerstoelen 2015-2018

Tweede helft 2014 is door de leerstoelen die door het CAOP worden ondersteund de nieuwe meerjarenagenda ontwikkeld voor de periode 2015-2018, getiteld: "Transformaties en verschuivingen in het publiek domein – consequenties voor kwaliteit arbeid en arbeidsverhoudingen". Deze agenda vormt mede het kader voor de activiteiten.

"Staat van de ambtelijke dienst (STAD)"

Eind 2016 zijn de voorbereidingen voor de vierde editie van de "Staat van de ambtelijke dienst" gestart. Deze verschijnt in november 2017. STAD is een coproductie van de leerstoelen ondersteund door kenniscentrum CAOP. Ten behoeve van STAD wordt door de hoogleraren, aangevuld met een groot aantal onafhankelijke deskundigen uit het (wetenschappelijke) netwerk een observatie bij de voor leerstoelen relevante thema's geschreven.

Activiteiten vanuit de platformfunctie met het CAOP

Bijdrage aan Studiemiddag Huis voor Klokkenluiders, 13 oktober 2016

Openbaar Lunchdebat "De veranderende plaats en rol van het openbaar bestuur in de samenleving en de omvang en kwaliteit van de publieke dienst: een ambigue en moeizaam veranderingsproces", 27 oktober 2016

Bijdrage aan Jaarcongres Leerstoelen, 17 november 2016

Inhoudelijke thema's, onderzoek

Er is op het gebied van het terrein van de leerstoel in overeenstemming met het eerder gepresenteerde onderzoeksplan een groot aantal activiteiten ontplooid. Daarbij heb ik nauw samengewerkt met medewerkers uit de Leidse leerstoelgroep "Comparative public sector and civil service reform" waarover ik

de eindverantwoordelijkheid heb. Deze onderzoeksactiviteiten betreffen vraagstukken aangaande de veranderende omvang en kwaliteit van de publieke dienst in Nederland; met daarbij een vergelijking met de situatie in het buitenland. In het bijzonder is ingegaan op de positie en benodigde kwaliteiten van ambtenaren als gevolg van fundamentele veranderingen in het openbaar bestuur als gevolg van de opkomst en verandering van het multilevel governance systeem in het publiek domein en in verband daarmee de enabling state. Ook is het openbaar bestuur geadviseerd op dit terrein. De onderzoeksoutput betrof artikelen, lezingen en congresbijdragen. In dit verband is ook een kritische beschouwing gegeven over de normaliseringswetgeving samen met Alexander de Becker en Gerrit Dijkstra. Dit jaar heb ik me ook beziggehouden met het functioneren van de Nationale ombudsman. En marge is ook de klokkenluidersproblematiek aan de orde gekomen.

Voorts heb ik een bijdrage geleverd aan een Fins onderzoek (van het Finse ministerie van Algemene zaken) naar de veranderingen in de organisatie en functioneren van de centrale overheden. Mijn bijdrage betrof de Nederlandse casus. Voorts neem ik op dit moment deel (de Nederlandse casus) aan een EUPACK – Project onder leiding van EIPA en Hertie Universiteit Duitsland met als doel “to enhance knowledge and understanding of the status and reform dynamics of public administrations in EU Member States, as well as the contribution of external support (including EU funding) for improving its quality, with a view to better targeting EU support in this area in the future.” Een interim rapport over de Nederlandse casus klaargemaakt en geaccepteerd. Verder is op te merken dat ik deelneem aan het gevallen bewindsliedenproject van Jaap Uijlenbroek. Voorts zijn twee PhD studenten (Carina Schott en Daphne van Kleef) afgeleverd en ben ik betrokken (geweest) bij diverse lees- en oppositiecommissies van promovendi. Dit jaar zijn er drie nieuwe PhD’s bijgekomen. Dit betreft Nelly Samovir via een Indonesische beurs, Rigdje Passchier via het centrum voor Duaal promoveren en Jan Porth is extern en werkzaam bij Speyer. Ook heb ik vidi aanvragen voor NWO beoordeeld.

Publicaties

1. Meer F.M. van der & Raadschelders J.C.N. (2016), Centers, motives and initiators of Administrative Reform in The Netherlands, 19th-20th centuries. In: S. Tiihonen (Ed.) *Administrative Reform*. Brussels: Bruylant
2. Meer F.M. van der, G.S.A. Dijkstra & A.D.N. Kerkhoff (2016), what does the changing institutional design of the state do to the recruitment, merit

requirements and deployment of (senior) civil servants? Recruitment and deployment in a changing decentralized civil service systems in the Netherlands 1814- 2016, in *Administrory, Journal for Administrative history/ Zeitschrift für Verwaltungsgeschichte*, October 2016, 1-24.

3. Meer, F.M. van der (2016, Interim Report on Public Administration Reform Trends and Reform Dynamics in the Netherlands. Snapshot and EU semester link, EIPA/Hertie, Leiden. Report been prepared for the European Commission, DGEmployment, Social Affairs and Inclusion (unit F1. ESF and FEAD Policy and Legislation EMPL-F1-UNIT@ec.europa.eu) under the Contract VC/2016/0492 "Support for developing better country knowledge on public administration and institutional capacity building
4. Meer F.M. van der & Dijkstra G.S.A. (2016), The Dutch civil service in figures. In: Uijlenbroek J (red.) *The Dutch Public Service. Organisation and functioning of the government in the Netherlands, the position of civil servants and the main developments*, The Hague: Ministry of the Interior and Kingdom Relations. Public Service Labour Affairs Directorate.
5. Meer F.M. van der (2016), *De publieke dienst in een veranderend publiek domein: omvang en kwaliteit. Uitdagingen en oplossingsrichtingen*, Den Haag, Openbaar lunchcollege, 27 oktober 2016.
6. Dijkstra, G.S.A & Meer F.M. van der (2016), Een ontevreden ombudsman met een rammelend onderzoek, (*Hofvijver*, 67).
7. Dijkstra, G.S.A, F.M. van der Meer, A. de Becker, Een lege wet, Een kritische over de normalisering van de ambtelijke rechtpositie, in: *De Hofvijver*, 28-november 2016.
8. Meer F.M. van der (2016), *Het huis voor de klokkenluiders als teken van bestuurlijk en juridisch fatsoen. Klokkenluiderscongres CAOP*
9. Meer F.M. van der & Dijkstra G.S.A. (2016), *Drie valkuilen en denkfouten in de drang naar een kleinere overheid*, *Me Judice*: 1-3.
10. Meer F.M. van der & Dijkstra G.S.A. (2016), *De Nederlandse ambtelijke dienst in cijfers*. In: Uijlenbroek, J (red.) *De Nederlandse Publieke Dienst. Inrichting en werking van de overheid in Nederland, de positie van de ambtenaar daarin en de belangrijkste ontwikkelingen*. The Hague: Home Affairs. 32-38.
11. Dijkstra G.S.A. & Meer F.M. van der (2016), *De hoogste tijd voor een fundamentele bezinning op het instituut Nationale ombudsman*, *Liberaal Reveil* 57(2): 96-100.

12. Dijkstra G.S.A. & Meer F.M. van der (2016), De gevolgen van het verwarrende onderscheid privaat – publiek voor de besturing van openbaar bestuur en samenleving, BB, 1: 4-8.
13. Dijkstra G.S.A. & Meer F.M. van der (2016), Den Haag: Naar een collegiale en integrale ombudsman, 6, 61, De Hofvijver, Montesquie Instituut
14. Dijkstra G.S.A., Meer & F.M. van der (16 februari 2016), Niet één ombudsman maar een college, Trouw opinie: 18.
15. Meer F.M. van der & Kerkhoff A.D.N. (2016), Raising and training Civil Servants for the public service. The Dutch system and practice of educating and training civil servants (1814-2016) Paper presented at IIAS working group conference on Administrative History Brussels 23 April 2016. Brussels.
16. Meer F.M. van der & Berg C.F. van den (2016), Government and society in the active and the enabling state: A framework for analyzing transitions across time and place paper presented at the IRSPM conference 2016 in Hong Kong.
17. Meer, F.M. van der, De personele omvang van de publieke dienst: realiteit gevolgen voor de kwaliteit van het openbaar bestuur. Jaarvergadering Stichtingsbestuur en Curatoria CAOP leerstoelen, Den Haag 18 mei 2016
18. F.M. van der Meer, Caspar van den Berg, Marije van Mannekes, Daniëlle van Osch, Jan Porth, Arjen Schmidt (2015), *Koers houden in turbulentie De rol van de rijksoverheid op het gebied van Infrastructuur en Milieu internationaal vergeleken* Den Haag: CAOP Press. 2015.
19. Interview Vincent Durivou: De moderne overheid volgens hoogleraar Frits van der Meer 'Begin met wat de burger nodig heeft', rubriek De Dwarskijker in BinnenbeRijk 5 | december 2016

In druk

1. Meer F.M. van der & Raadschelders J.C.N. (2017), The Governance of Food Safety in the Netherlands: (De) regulation, (De) centralization and (De) collectivization in Fabio Rugge (ed.), *Food Administration in historical perspective* Bruylant: Brussels. In press.
2. Meer F.M. van der & Kerkhoff A.D.N. (2017), Raising and training Civil Servants for the public service. The Dutch system and practice of educating and training civil servants (1814-2016). In progress for print.